

23.5.2012

Dnro 163/4/11

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Kaija Tanttinen-Laakkonen

ASIAN KÄSITTELYN VIIPYMINEN VALVIRASSA

DRÖJSMÅL MED HANDLÄGGNINGEN AV ETT ÄRENDE HOS VALVIRA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 13.1.2011 päivätyssä kirjeessään Terveysturvakeskuksen (TEO) ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) pitkää käsittelyaikaa lausunnon antamisessa korkeimmalle oikeudelle.

2 SELVITYS

- - -

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumatiedot ja asiassa saatu selvitys

Korkein oikeus pyysi 29.5.2008 kantelijan valituslupahakemuksen ratkaisemista varten TEO:ta antamaan lausunnon siitä, ovatko traumaperäinen stressireaktio, masennus, molempien lonkkien nivelrikko, lanneselän rappeumamuutokset ja ison sarvennoisen limapussintulehdus syy yhteydessä 8.6.2000 tapahtuneeseen tapaturmaan. Korkeimman oikeuden lausuntopyyntö saapui TEO:een 5.6.2008. Asian esittelijäksi määrättiin ylilääkäri A.

Ylilääkäri A pyysi 13.6.2008 TEO:n ortopedian ja traumatologian alan pysyvän asiantuntijan, - - - asiantuntijalausuntoa korkeimman oikeuden lausuntopyynnössä esitetyistä kysymyksistä. Asiantuntija antoi lausuntonsa 30.7.2008.

Asian laatu kuitenkin edellytti myös toisen lääketieteen erikoisalan asiantuntijalausannon hankkimista. Tästä syystä ylilääkäri A pyysi 18.9.2008 asiantuntijalausuntoa myös psykiatrian alan pysyvältä asiantuntijalta, - - -. Tämä antoi lausuntonsa 21.11.2008.

TEO:n tehtävät siirtyivät Valviralle 1.1.2009 lukien.

Vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden käsittelyajat TEO:ssa ja Valvirassa ovat olleet seuraavat: ratkaisuvuotena 2008 keskiarvo 8.8 kk, mediaani 8.8 kk ja pisin aika 28.3 kk, ratkaisuvuotena 2009 keskiarvo 9.4 kk, mediaani 8.5 kk ja pisin aika 21 kk, ratkaisuvuotena 2010

keskiarvo 10.5 kk, mediaani 10.2 kk ja pisin aika 25 kk. Lausunnon valmistuminen kantelijan asiassa kesti 19 kuukautta.

Ylilääkäri A toteaa valmistelleensa ja esitelleensä lausuntoasian ylijohtajalle niin pian kuin se oli ollut mahdollista hänen käsiteltävinään olevat muut asiat huomioon ottaen. A mukaan kantelijan asia oli asiantuntijalausuntojen arvioinnin lisäksi edellyttänyt tämän sairaushistorian yksityiskohtaista selvittämistä. Ylijohtaja ratkaisi asian A:n esittelystä 20.1.2010.

Ylilääkäri A:n arvion mukaan 19 kuukauden käsittelyaikaan vaikuttivat todennäköisesti viraston muutto lokakuussa 2009, hänen kaksi pitkäkööä sairauspoissaoloaan keväällä ja syksyllä 2009 (yhteensä 64 päivää) sekä hänen siirtymisensä osa-aikatyöhön marraskuussa 2009.

Vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden käsittelystä vastaava ryhmäpäällikkö B toteaa, että ylilääkäri A:n lisäksi vakuutuslääketieteellisiä lausuntoja on viime vuosina valmistellut ylilääkäri C. A:n siirryttyä osa-aikaeläkkeelle arvioitiin, että A:n valmistelussa olevia asioita – kuten nyt kysymyksessä olevaa lausuntoa – ei ollut syytä siirtää C:lle tai muulle esittelijälle, vaan että A:lle määrättyjen asioiden määrää vähennettiin.

B:n mukaan A:n sairauspoissaolojen pituus vuonna 2009 ei ollut ennakoitavissa. Samaan aikaan kiireellisiä toimenpiteitä vaativien terveydenhuollon valvonta-asioiden määrä kasvoi hyvin voimakkaasti, minkä vuoksi A:n valmistelussa olevia lausuntoasioita ei voitu siirtää muille esittelijöille. Kokonaistilanne johti vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden ruuhkautumiseen, minkä vuoksi ryhdyttiin B:n selvityksestä tarkemmin ilmeneviin toimenpiteisiin. Lausuntoasioiden ruuhka saatiin pääosin purettua vuoden 2010 aikana.

B:n mukaan vakuutuslääketieteellisten asioiden kiireellisyyttä käydään hänen ja asioita esittelevien ylilääkäreiden kanssa säännöllisesti läpi. Kiireellisyyden arvioitiin vaikuttavat käsittelyn kokonaisajan lisäksi myös se, minkälaisia asiantuntijalausuntoja asian käsittelyssä tarvitaan ja miten saatuja asiantuntijalausuntoja arvioidaan viraston sisäisellä asiantuntemuksella.

B pahoittelee kantelijan lausuntoasian käsittelyajan pituutta.

3.2

Kannanotto

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Valtion virkamieslain (750/1994) 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Hyvään hallintoon kuuluu se, että asiat käsitellään joutuisasti asian laatu ja muut siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen.

Nyt kysymyksessä olevan lausuntoasian käsittely TEO:ssa ja Valvirassa kesti yhteensä 19 kuukautta. Käsittelyaika on selvästi ylittänyt keskimääräisen käsittelyajan ja on ollut käsitykseni mukaan kohtuuttoman pitkä.

Asiassa ei ole kuitenkaan näyttöä siitä, että Valvirassa tai TEO:ssa yksittäiset virkamiehet olisivat tahallisesti viivytelleet lausuntoasian käsittelyssä. Asian pitkä käsittelyaika johtuu näh-

däkseni asian esittelijän sairastumisesta ja siirtymisestä osa-aikaeläkkeelle sekä kiireellisiä toimenpiteitä vaativien terveydenhuollon valvonta-asioiden määrän voimakkaasta samanaikaisesta kasvusta, jolloin asian esittelijällä valmistelussa olleita vakuutuslääketieteellisiä lausuntoasioita ei voitu siirtää muille esittelijöille. Tilanne johti vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden ruuhkautumiseen. Ruuhkaa on saatu purettua vuoden 2010 aikana, kun näiden asioiden käsittelyyn saatiin Valvirassa lisää resursseja.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen vakuutuslääketieteellisen lausuntoasian kohtuuttoman pitkästä käsittelyajasta Valviran tietoon ja kiinnitän samalla sen huomiota asioiden joutuisaan käsittelyyn. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.

23.5.2012

Dnro 163/4/11

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Kaija Tanttinen-Laakkonen

ASIAN KÄSITTELYN VIIPYMINEN VALVIRASSA

DRÖJSMÅL MED HANDLÄGGNINGEN AV ETT ÄRENDE HOS VALVIRA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 13.1.2011 päivätyssä kirjeessään Terveysturvakeskuksen (TEO) ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) pitkää käsittelyaikaa lausunnon antamisessa korkeimmalle oikeudelle.

2 SELVITYS

- - -

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumatiedot ja asiassa saatu selvitys

Korkein oikeus pyysi 29.5.2008 kantelijan valituslupahakemuksen ratkaisemista varten TEO:ta antamaan lausunnon siitä, ovatko traumaperäinen stressireaktio, masennus, molempien lonkkien nivelrikko, lanneselän rappeumamuutokset ja ison sarvennoisen limapussintulehdus syyhteydessä 8.6.2000 tapahtuneeseen tapaturmaan. Korkeimman oikeuden lausuntopyyntö saapui TEO:een 5.6.2008. Asian esittelijäksi määrättiin ylilääkäri A.

Ylilääkäri A pyysi 13.6.2008 TEO:n ortopedian ja traumatologian alan pysyvän asiantuntijan, - - - asiantuntijalausuntoa korkeimman oikeuden lausuntopyyntönsä esitetystä kysymyksistä. Asiantuntija antoi lausuntonsa 30.7.2008.

Asian laatu kuitenkin edellytti myös toisen lääketieteen erikoisalan asiantuntijalausannon hankkimista. Tästä syystä ylilääkäri A pyysi 18.9.2008 asiantuntijalausuntoa myös psykiatrian alan pysyvältä asiantuntijalta, - - -. Tämä antoi lausuntonsa 21.11.2008.

TEO:n tehtävät siirtyivät Valviralle 1.1.2009 lukien.

Vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden käsittelyajat TEO:ssa ja Valvirassa ovat olleet seuraavat: ratkaisuvuotena 2008 keskiarvo 8.8 kk, mediaani 8.8 kk ja pisin aika 28.3 kk, ratkaisuvuotena 2009 keskiarvo 9.4 kk, mediaani 8.5 kk ja pisin aika 21 kk, ratkaisuvuotena 2010

keskiarvo 10.5 kk, mediaani 10.2 kk ja pisin aika 25 kk. Lausunnon valmistuminen kantelijan asiassa kesti 19 kuukautta.

Ylilääkäri A toteaa valmistelleensa ja esitelleensä lausuntoasian ylijohtajalle niin pian kuin se oli ollut mahdollista hänen käsiteltävinään olevat muut asiat huomioon ottaen. A mukaan kantelijan asia oli asiantuntijalausuntojen arvioinnin lisäksi edellyttänyt tämän sairaushistorian yksityiskohtaista selvittämistä. Ylijohtaja ratkaisi asian A:n esittelystä 20.1.2010.

Ylilääkäri A:n arvion mukaan 19 kuukauden käsittelyaikaan vaikuttivat todennäköisesti viraston muutto lokakuussa 2009, hänen kaksi pitkäkööä sairauspoissaoloaan keväällä ja syksyllä 2009 (yhteensä 64 päivää) sekä hänen siirtymisensä osa-aikatyöhön marraskuussa 2009.

Vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden käsittelystä vastaava ryhmäpäällikkö B toteaa, että ylilääkäri A:n lisäksi vakuutuslääketieteellisiä lausuntoja on viime vuosina valmistellut ylilääkäri C. A:n siirryttyä osa-aikaeläkkeelle arvioitiin, että A:n valmistelussa olevia asioita – kuten nyt kysymyksessä olevaa lausuntoa – ei ollut syytä siirtää C:lle tai muulle esittelijälle, vaan että A:lle määrättyjen asioiden määrää vähennettiin.

B:n mukaan A:n sairauspoissaolojen pituus vuonna 2009 ei ollut ennakoitavissa. Samaan aikaan kiireellisiä toimenpiteitä vaativien terveydenhuollon valvonta-asioiden määrä kasvoi hyvin voimakkaasti, minkä vuoksi A:n valmistelussa olevia lausuntoasioita ei voitu siirtää muille esittelijöille. Kokonaistilanne johti vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden ruuhkautumiseen, minkä vuoksi ryhdyttiin B:n selvityksestä tarkemmin ilmeneviin toimenpiteisiin. Lausuntoasioiden ruuhka saatiin pääosin purettua vuoden 2010 aikana.

B:n mukaan vakuutuslääketieteellisten asioiden kiireellisyyttä käydään hänen ja asioita esittelevien ylilääkäreiden kanssa säännöllisesti läpi. Kiireellisyyden arvioitiin vaikuttavat käsittelyn kokonaisajan lisäksi myös se, minkälaisia asiantuntijalausuntoja asian käsittelyssä tarvitaan ja miten saatuja asiantuntijalausuntoja arvioidaan viraston sisäisellä asiantuntemuksella.

B pahoittelee kantelijan lausuntoasian käsittelyajan pituutta.

3.2

Kannanotto

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Valtion virkamieslain (750/1994) 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Hyvään hallintoon kuuluu se, että asiat käsitellään joutuisasti asian laatu ja muut siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen.

Nyt kysymyksessä olevan lausuntoasian käsittely TEO:ssa ja Valvirassa kesti yhteensä 19 kuukautta. Käsittelyaika on selvästi ylittänyt keskimääräisen käsittelyajan ja on ollut käsitykseni mukaan kohtuuttoman pitkä.

Asiassa ei ole kuitenkaan näyttöä siitä, että Valvirassa tai TEO:ssa yksittäiset virkamiehet olisivat tahallisesti viivytelleet lausuntoasian käsittelyssä. Asian pitkä käsittelyaika johtuu näh-

däkseni asian esittelijän sairastumisesta ja siirtymisestä osa-aikaeläkkeelle sekä kiireellisiä toimenpiteitä vaativien terveydenhuollon valvonta-asioiden määrän voimakkaasta samanaikaisesta kasvusta, jolloin asian esittelijällä valmistelussa olleita vakuutuslääketieteellisiä lausuntoasioita ei voitu siirtää muille esittelijöille. Tilanne johti vakuutuslääketieteellisten lausuntoasioiden ruuhkautumiseen. Ruuhkaa on saatu purettua vuoden 2010 aikana, kun näiden asioiden käsittelyyn saatiin Valvirassa lisää resursseja.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen vakuutuslääketieteellisen lausuntoasian kohtuuttoman pitkästä käsittelyajasta Valviran tietoon ja kiinnitän samalla sen huomiota asioiden joutuisaan käsittelyyn. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.

